

INDLEDNING

Det første nummer af årgang 1981 bragte artikler, som næsten alle handlede om emner fra og omkring sovjetpsykologien og i det hele taget materialistiske temaer i psykologien. For at antyde lidt af spændvidden i dagens danske psykologi samler dette nummers indlæg sig om en mere fænomenologisk og bevidsthedsteoretisk linie, – for et par af artiklernes vedkommende med følere ude i det æstetiske og mystiske.

Inden for samme emnekreds som sin artikel om såkaldte modtagerfølelser fra sidste årgangs nummer 2 bringer Martin Johansen et indlæg om hæmningsfølelser, dvs tilfælde hvor én følelse dæmper, modificerer, ændrer eller overvinder en anden følelse. Vigtigheden af de kognitive elementer i sådanne processer antydes, og Martin Johansen lover at fortsætte emnet ved en snarlig lejlighed.

Svend Erik Olsen opstiller og gennemgår fire krav til et bevidsthedsbegreb: 1) Det må afvise ethvert spor af cartesiansk dualisme. 2) Det må være historisk og således åben over for tids- og stedsbestemte variationer. 3) Det vil samtidig sige, at det må være materialistisk, et aspekt som dog ud over bevidsthedens afhængighed af livsomstændighederne også henviser til hjernens funktionsmåde. 4) Det historiske og materialistiske standpunkt indebærer imidlertid ikke en afvisning af almene og for så vidt ahistoriske grundtræk ved bevidstheden; sidstnævnte betegner Svend Erik Olsen som det relationelle, og dermed sprogbaserede, aspekt ved bevidstheden.

Torsten Ingemann Nielsen skriver om menneskets møde med det numinøse, dvs det hellige, det ophøjede og ærefrygtindgydende som et både personligt psykisk og reelt slægtsmæssigt fænomen. Dets symbolside behandles tillige med metoderne til at kontakte og erkende det samt dets forhold til fremherskende træk ved det profane liv.

I en ganske lang artikel behandler Bjarne Sode Funch, hvad han kalder den eidoliske fremtoning. Hans ærinde er at indfange det på én gang almene og enestående ved dét psykiske arbejde, der udfolder sig som billedkunstnerisk erfarende, formen og skaben. Beskrivelsen heraf søger at lægge sig tæt op ad selve denne psykiske proces, hvilket afstedkommer en ved første øjekast særpræget og vanskelig stil. Artiklen afkræver derfor sin læser nogen tid og indsats.

Det var meningen, at Henrik Poulsen skulle have kommenteret nogle af sidste nummers artikler om sovjetpsykologiske emner. Grundet sygdom må denne kommentar udsættes til første nummer af næste årgang.

